

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๑ /๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ต.๑๗/๒๕๕๒

วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่อง นางสาวกรรณิกาหรือเก้ พรหมรักษาหรือวิมลชยากร (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ กรณีคำสั่ง ศาลไม่ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยคดีอาญา ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๔๐ (๗) และมาตรา ๒๑๑ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า นางสาวกรรณิกาหรือเก้ พรหมรักษาหรือวิมลชยากร ผู้ร้อง ถูกพนักงานสอบสวนจับกุมตามหมายจับ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ในข้อหาร่วมกันปลอมเอกสาร สิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ร่วมกันฉ้อโกง โดยในชั้นสอบสวนผู้ร้องได้ขอประกันตัว แต่พนักงาน สอบสวนไม่ให้ประกันแจ้งให้มาประกันตัวชั้นศาล เมื่อมายื่นประกันตัวในชั้นศาล พนักงานสอบสวนและผู้เสียหายคัดค้านเป็นเหตุให้ศาลไม่อนุญาตให้ประกัน โดยอ้างว่ามีพฤติกรรมการหลบหนีเพราะคดีมีทุนทรัพย์ สูง ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นขอประกันตัวระหว่างฝากขัง รวม ๓ ครั้ง ทั้งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาต ให้ประกัน ในระหว่างฝากขังในครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ พนักงานสอบสวนได้จับกุม นางสาวจรรยา แขนน้อย ผู้ต้องหาอีกคนในข้อหาเดียวกัน โดยผู้ต้องหาดังกล่าวได้ยื่นหลักประกันเป็นที่ดิน ประเมินราคาหนึ่งล้านบาท แต่ศาลอนุญาตให้ประกันทั้งที่พนักงานสอบสวนได้คัดค้านเช่นเดียวกัน ในระหว่างฝากขังครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนนทบุรี

- ๒ -

เพื่อส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า คำสั่งศาลที่ไม่ปล่อยตัวชั่วคราวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๗) ที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลในกระบวนการ ยุติธรรมไว้ว่าในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว แต่ปรากฏว่าศาลใช้เหตุผล ตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ (๒) ว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี จึงไม่ให้ประกัน แตกต่างไปจากคดีเรื่องเดียวกันที่ นางสาวจรรยา แฉมน้อย ถูกฝากขังและถูกฟ้องเป็นคดี เดียวกัน ซึ่งพฤติกรรมการผู้ต้องหาหรือจำเลยทั้งสองต่างไม่มีพฤติกรรมหลบหนีใด ๆ มาก่อน เพราะพักอาศัย และทำงานอยู่ที่เดียวกันระหว่างเกิดเหตุจนถูกจับ อีกทั้งได้มีการเจรจากับผู้เสียหายยอมความกันได้ จึงเป็น การขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๐ (๗) แต่ศาลจังหวัดนนทบุรีกลับมีคำสั่งยกคำร้อง

ต่อมาขณะที่ผู้ร้องได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำเพราะศาลมีหมายปล่อยตัว เนื่องจากพนักงาน อัยการไม่ได้ฟ้องภายในกำหนดฝากขังครั้งที่ ๔ แต่พนักงานสอบสวนได้จับตัวผู้ร้องที่หน้าเรือนจำนำตัวมา ศาลจังหวัดนนทบุรีให้พนักงานอัยการส่งฟ้องศาลจังหวัดนนทบุรีในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยยื่นฟ้องบริษัท โปรฟิท พลัส บิสซิเนส จำกัด โดยนางกรรณิกาหรือเก๋ พรหมรักษาหรือวิมลชยากร เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล เป็นจำเลยที่ ๑ นางกรรณิกาหรือเก๋ พรหมรักษาหรือ วิมลชยากร ผู้ร้องเป็นจำเลยที่ ๒ และ นางสาวจรรยาหรือแอน แฉมน้อย เป็นจำเลยที่ ๓ ในคดีอาญาฐาน ความผิด ร่วมกันปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ร่วมกันฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา หลายมาตรา และขอให้ศาลสั่งให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนทรัพย์สินหรือชดเชยราคาแก่ผู้เสียหายด้วย ปรากฏว่า นางสาวจรรยา แฉมน้อย จำเลยที่ ๓ ได้รับประกันตัวจากศาลเช่นเดิม ส่วนผู้ร้องได้ขอประกันตัวครั้งที่ ๔ ระหว่างถูกฟ้องเป็นคดีอาญาดังกล่าวที่ศาลจังหวัดนนทบุรี โดยใช้หลักทรัพย์เป็นที่คินราคาประมาณ สามล้านบาทเศษ ศาลจังหวัดนนทบุรีไม่อนุญาตให้ประกัน ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ เนื่องจากผู้ร้องได้ใช้สิทธิทาง ศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ แล้ว แต่ศาลไม่ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องซึ่งถูก

- ๓ -

ละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำวินิจฉัยว่า ศาลจังหวัดนนทบุรีใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ (๒) สิ่งไม่ปล่อยตัวผู้ร้องชั่วคราวไม่เสมอภาคเท่าเทียมกับจำเลยอีกคนเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๔๐ (๓) และมาตรา ๒๑๑ เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เพื่อคุ้มครองผู้ร้องให้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีหลักประกันเหมือนเช่นจำเลยอีกคนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเหมือนคดีอื่น ๆ ทั่วไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องเข้าเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสองบัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ แล้ว เห็นว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

- ๔ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้อง ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ศาลจังหวัดนนทบุรีใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ (๒) ตั้งไม่ปล่อยตัวผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยหรือผู้ต้องหาชั่วคราวไม่เสมอภาคเท่าเทียมกับจำเลยอีกคนเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๔๐ (๑) และมาตรา ๒๑๑ เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เพื่อคุ้มครองผู้ร้องให้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีหลักประกันเหมือนเช่นจำเลยอีกคนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเหมือนคดีอื่น ๆ ทั่วไป เป็นกรณีที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลในการใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ (๒) ตั้งไม่ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องหาได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดไม่ ประกอบกับขณะนั้น ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวหรือยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่ได้ ทั้งผู้ร้องยังอาจใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดิน และทางคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ได้ คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยอาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้อง

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๑๑/๒๕๕๒)

[Signature]

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายเฉลิมพล เอกอุร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ